

ПРОПОЗИЦІЇ

Міністерства фінансів України
до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України
«Про Службу безпеки України» щодо удосконалення організаційно-правових
засад діяльності Служби безпеки України», внесеного
народними депутатами України Завітневичем О. М., Безуглою М. В. та іншими,
реєстраційний № 3196-д від 26.10.2020
(друге читання)

1. Законопроект потребує доопрацювання з урахуванням зауважень Міністерства фінансів України.

2. Законопроектом передбачено прийняти у новій редакції Закон України «Про Службу безпеки України».

Зокрема, законопроектом пропонується передбачити протягом 3 років (крім особливого періоду) скорочення на 7 000 осіб загальної чисельності Служби безпеки України (з 27 000 до 20 000 осіб).

Згідно з Прикінцевими та перехідними положеннями законопроекту цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім положень, що стосуються загальної чисельності Служби безпеки України та комплектування її співробітниками, яким присвоєно спеціальні звання.

Реалізація окремих положень законопроекту потребуватиме значних додаткових витрат з державного бюджету, які в показниках Бюджетної декларації на 2022-2024 роки на національну безпеку і оборону не враховані, що призведе до розбалансування бюджету.

Законопроект потребує доопрацювання з урахуванням таких зауважень.

1. Речення третє частини першої статті 58 законопроекту викласти у такій редакції:

«Обсяг видатків для Служби безпеки України визначається у межах сукупного ресурсу на безпеку і оборону з урахуванням обґрунтованих потреб Служби безпеки України та реальних можливостей держави.»

Третім реченням частини першої статті 58 законопроекту передбачено, що обсяг видатків на фінансування Служби безпеки України має становити не менше 0,5 відсотка внутрішнього валового продукту України (далі – ВВП).

У зв'язку з цим, за прогнозними показниками ВВП, **додаткова потреба** в коштах для Служби безпеки України, зважаючи на показники видатків для Служби безпеки України, передбачених у Державному бюджету України на 2021 рік (15,0 млрд грн), становитиме: на 2021 рік – 2,5 млрд грн (у розрахунку на 4 місяці), на 2022 рік – 11,8 млрд грн (до 2021 року).

Водночас статтею 95 Конституції України встановлено, що виключно законом про Державний бюджет України визначаються будь-які видатки держави на загальносуспільні потреби, розмір і цільове спрямування цих видатків.

ДОКУМЕНТ СЕД Мінфін АСКОД

Сертифікат [58E2D9E7F900307B04000000A2FE2E00D1248B00](#)

Підписувач [Улютін Денис Валерійович](#)

Дійсний з [10.11.2020 12:52:22](#) по [10.11.2022 12:52:22](#)

Міністерство фінансів України

10040-09/69 від 13.09.2021

Встановлення обсягу видатків для Служби безпеки України у відсотковій залежності від величини ВВП вбачається недоцільним.

2. Частина четверту та п'яту статті 50 законопроекту викласти у такій редакції:

«4. Умови та розміри оплати праці, грошового забезпечення співробітників Служби безпеки України встановлюються Кабінетом Міністрів України з урахуванням специфіки їхньої діяльності.».

Пункт 33 частини чотирнадцятої Прикінцевих та перехідних положень законопроекту (щодо внесення змін до абзацу першого пункту 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» стосовно надання права Кабінету Міністрів України встановлювати з 01 січня 2020 року розміри посадових окладів та інших складових оплати праці, грошового забезпечення працівників державних органів, крім співробітників Служби безпеки України) виключити.

Реалізація положень законопроекту щодо підвищення окладів співробітникам Служби безпеки України потребуватиме значних додаткових видатків, обсяг яких може бути обраховано в разі надання додаткових даних.

Зокрема, частиною четвертою статті 50 законопроекту передбачено встановити, що посадовий оклад співробітників кадрового складу (*співробітники, яким присвоєно спеціальні звання, державні службовці, військовослужбовці, які виконують посадові (службові) обов'язки, безпосередньо пов'язані з функціями Служби безпеки України*) не може становити менше 20 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 01 січня календарного року Законом України про Державний бюджет України на відповідний рік.

Отже, встановлення розміру посадового окладу не менше зазначеного рівня (*49 620 грн – з розрахунку розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, встановленого на 01.12.2021 в обсязі 2 481 грн*) буде застосовано, у тому числі, до капралів (солдат) Служби безпеки України, інших співробітників молодшого (рядового, сержантського, старшинського) складу.

Водночас встановлення таких розмірів посадового окладу для зазначеної категорії осіб вбачається необґрунтованим.

Крім цього, частиною п'ятою статті 50 законопроекту передбачено встановити, що посадові оклади співробітників Служби безпеки України, яким присвоєно спеціальні звання, військовослужбовців та державних службовців, які не належать до кадрового складу, встановлюються відповідно до розмірів посадових окладів, встановлених Кабінетом Міністрів України для відповідних посад державної (військової) служби, із коефіцієнтом 1,2.

При цьому із положень законопроекту не зрозуміло, до яких відповідних посад у державній (військовій) службі має застосовуватися коефіцієнт 1,2.

З урахуванням положень законопроекту посадові оклади співробітників Служби безпеки України збільшаться для:

- кадрового складу (з розрахунку розміру ПМПО на 01.12.2021 – 2 481 грн) у 1,9 – 15,7 раза (збільшення від 23,1 тис. грн до 46,5 тис. гривень).
- некадрового складу у 1,2 раза (збільшення від 0,6 тис. грн до 5,3 тис. гривень).

Разом з тим законами України «Про оплату праці» (стаття 8) та «Про Кабінет Міністрів України» (стаття 20) визначення умов оплати праці працівників установ та організацій, що фінансуються з бюджету, віднесено до повноважень Кабінету Міністрів України.

Водночас Законом України від 19.09.2019 № 117-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» передбачено, що з 01.01.2020 норми і положення законів України, якими визначено розміри посадових окладів та інших складових оплати праці, грошового забезпечення працівників державних органів, застосовуються в порядку та розмірах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Слід зазначити, що у схваленій Урядом Бюджетній декларації на 2022 – 2024 роки (постанова від 31.05.2021 № 548) передбачено, що Уряд буде спрямовувати зусилля на зміну підходів до формування фондів оплати праці, грошового забезпечення, зокрема, шляхом «відв'язки» розмірів посадових окладів від розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Крім того, у схваленому Верховною Радою України у першому читанні проекті Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо врегулювання питань формування прожиткового мінімуму та створення передумов для його підвищення» (реєстраційний № 3515 від 20.05.2020) передбачено зміну підходів до встановлення розмірів посадових окладів, зокрема встановлення їх розмірів залежно від мінімального розміру посадового окладу, встановленого на 01 січня календарного року для відповідних категорій працівників (замість прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 01 січня календарного року).

3. У частині першій статті 54 законопроекту слова «з урахуванням особливостей, визначених цією статтею» виключити; частини другу – шосту статті 54 законопроекту виключити.

Відповідно до частини першої статті 54 законопроекту пенсійне забезпечення співробітників Служби безпеки України, яким присвоєно спеціальне звання, здійснюється в порядку та на умовах, передбачених Законом України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

Відповідно до частини третьої статті 54 законопроекту усі призначені за цим Законом пенсії підлягають перерахунку у зв'язку зі зміною розміру посадового окладу, окладу за спеціальним званням, надбавки за вислугу років, інших щомісячних надбавок, доплат та премій або у зв'язку із введенням для зазначених

категорій осіб нових щомісячних надбавок і доплат та премій у розмірах, встановлених законодавством.

Водночас здійснення колишнім військовослужбовцям Служби безпеки України перерахунків пенсій за умовами грошового забезпечення співробітників реформованої Служби безпеки України не може бути підтримано.

Пенсійне забезпечення співробітників Служби безпеки України, прийнятих на службу відповідно до нового Закону, має здійснюватися відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» та не потребує визначення особливостей.

Крім цього, запропоноване законопроектом значне підвищення окладів співробітникам Служби безпеки України потребуватиме значних додаткових коштів з державного бюджету на виплату пенсій, обсягу яких головний розробник не обрахував.

4. Підпункт «б» пункту 29 частини чотирнадцятої Прикінцевих та перехідних положень законопроекту щодо збільшення чисельності Державного бюро розслідувань пропонується виключити.

Зазначеним положенням законопроекту передбачено внести зміни до частини другої статті 9 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» та збільшити на 900 осіб граничну чисельність центрального апарату та територіальних управлінь Державного бюро розслідувань (з 1 600 до 2 500 осіб).

Реалізація зазначеного положення потребуватиме лише на оплату праці додаткових видатків з державного бюджету щонайменше в сумі 1,0 млрд грн (з розрахунку на рік, урахуваючи розміри оплати праці 2021 року).

Крім цього, у бюджетному запиті на 2022 рік Державне бюро розслідувань заявило потребу в коштах на оплату праці з нарахуваннями в сумі 3,5 млрд грн, що на 1,5 млрд грн більше, ніж передбачено для Державного бюро розслідувань у державному бюджеті на 2021 рік.

Водночас слід зазначити, що Законом України від 03.12.2019 № 305-ІХ вже збільшено граничну чисельність Державного бюро розслідувань на 100 осіб (з 1 500 до 1 600 осіб).

За інформацією Державного бюро розслідувань, фактична чисельність його працівників станом на 01.07.2021 становила 1 361 особу (85,1 % граничної чисельності).

5. У пункті 33 частини чотирнадцятої Прикінцевих та перехідних положень законопроекту щодо внесення змін до абзацу другої частини першої статті 35 Закону України «Про національну безпеку України» пропонується виключити розподіл показників фінансування на сили оборони (не менше 3 % ВВП) та на сили безпеки (не менше 2 % ВВП) із встановленням єдиного показника щодо видатків на безпеку і оборону (не менше 5 % ВВП).

Законопроектом передбачено внести зміни до статті 35 Закону України «Про національну безпеку України» і встановити обсяг видатків на фінансування сектору безпеки і оборони на рівні не менше 5 % ВВП (з яких не менше 3 % ВВП –

на фінансування сил оборони, не менше 2 % ВВП – на фінансування сил безпеки) та включити до переліку державних органів, які належать до сил оборони, Національну гвардію України, Державну прикордонну службу України і виключити Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.

Зазначене призведе, зокрема, до зменшення обсягу фінансування для сил оборони, у тому числі для Міністерства оборони України.

Слід зазначити, що звітом щодо результатів проведення оборонного огляду Міністерством оборони України, затвердженим рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 24.03.2020 (Указ Президента України від 24.03.2020 № 106), передбачено встановлення одного показника щодо обсягу видатків на національну безпеку і оборону – не менше 5 % ВВП (з виключенням показника щодо видатків на оборону – не менше 3 % ВВП).

**Перший заступник Міністра
фінансів України**

Денис УЛЮТІН